

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

TRẦN TUẤN ANH

**HOÀN THIỆN KẾ TOÁN DOANH THU,
CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG
CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2016

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

TRẦN TUẤN ANH

**HOÀN THIỆN KẾ TOÁN DOANH THU,
CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG
CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN**

CHUYÊN NGÀNH: KẾ TOÁN

MÃ SỐ: 62.34.03.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

**Người hướng dẫn khoa học: 1. GS,TS. ĐẶNG THỊ LOAN
2. PGS,TS. PHẠM THỊ THU THỦY**

HÀ NỘI - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu khoa học độc lập được thực hiện trong quá trình học tập và nghiên cứu. Các số liệu trong luận án là trung thực, có nguồn gốc cụ thể và rõ ràng.

Nghiên cứu sinh

Trần Tuấn Anh

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bì	
Lời cam đoan	
Mục lục	
Danh mục các chữ viết tắt	
Danh mục các bảng, sơ đồ, đồ thị, hình	
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP	19
1.1. KHÁI QUÁT CHUNG VỀ DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG CÁC DOANH NGHIỆP.....	19
1.1.1. Khái niệm và bản chất của doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp	19
1.1.2. Vai trò, nhiệm vụ của kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh.....	22
1.2. KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP DƯỚI GÓC ĐỘ KẾ TOÁN TÀI CHÍNH.....	23
1.2.1. Thu nhận thông tin ban đầu về kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp	23
1.2.2. Hệ thống hóa và xử lý thông tin kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp.....	24
1.2.3. Trình bày thông tin doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trên báo cáo tài chính.....	42
1.3. KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP DƯỚI GÓC ĐỘ KẾ TOÁN QUẢN TRỊ	44
1.3.1. Phân loại doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh	44
1.3.2. Xây dựng định mức và lập dự toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp.....	48

1.3.3. Thu thập thông tin thực hiện về doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp.....	58
1.3.4. Phân tích thông tin thích hợp cho việc ra quyết định kinh doanh.....	68
1.4. KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH CỦA MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO CÁC DOANH NGHIỆP Ở VIỆT NAM.....	71
1.4.1. Kế toán doanh thu, chi phí và kết quả hoạt động kinh doanh theo kế toán Mỹ.....	71
1.4.2. Kế toán doanh thu, chi phí và kết quả hoạt động kinh doanh theo kế toán Pháp.....	73
1.4.3. Bài học kinh nghiệm về vận dụng kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh vào các doanh nghiệp ở Việt Nam.....	75
Kết luận chương 1.....	77
Chương 2: THỰC TRẠNG KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	78
2.1. KHÁI QUÁT CHUNG VỀ CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	78
2.1.1. Lịch sử hình thành và phát triển của các doanh nghiệp sản xuất chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên.....	78
2.1.2. Khái quát chung về tình hình sản xuất kinh doanh chè của các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên.....	82
2.1.3. Đặc điểm các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên ảnh hưởng đến công tác kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh.....	86
2.2. THỰC TRẠNG KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	95

2.2.1. Thực trạng kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ kế toán tài chính.....	95
2.2.2. Thực trạng kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ kế toán quản trị.....	111
2.3. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN	122
2.3.1. Đánh giá thực trạng kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ kế toán tài chính.....	122
2.3.2. Đánh giá thực trạng kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ kế toán quản trị.....	125
2.3.3. Nguyên nhân của những tồn tại	128
Kết luận chương 2.....	130
Chương 3: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TẠI CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN	131
3.1. ĐỊNH HƯỚNG, MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN CỦA CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN ĐẾN NĂM 2020 TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2030.....	131
3.1.1. Định hướng phát triển của các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên.....	131
3.1.2. Mục tiêu phát triển của các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên.....	132
3.2. YÊU CẦU CƠ BẢN HOÀN THIỆN KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TẠI CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN	135

3.3. HOÀN THIỆN KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TẠI CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	137
3.3.1. Hoàn thiện kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh tại các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ kế toán tài chính.....	137
3.3.2. Hoàn thiện kế toán doanh thu, chi phí và kết quả kinh doanh trong các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh Chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên dưới góc độ kế toán quản trị	144
3.4. ĐIỀU KIỆN ĐỂ THỰC HIỆN CÁC GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN KẾ TOÁN DOANH THU, CHI PHÍ VÀ KẾT QUẢ KINH DOANH TẠI CÁC DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH THÁI NGUYÊN.....	186
3.4.1. Về phía Nhà nước và các cơ quan chức năng	186
3.4.2. Về phía doanh nghiệp sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên.....	188
Kết luận chương 3.....	189
KẾT LUẬN	190
DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ	
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nội dung
BHXXH	Bảo hiểm xã hội
BHYT	Bảo hiểm y tế
BTC	Bộ tài chính
CPBH	Chi phí bán hàng
CPNCTT	Chi phí nhân công trực tiếp
CPNVLT	Chi phí nguyên vật liệu trực tiếp
CPQLDN	Chi phí quản lý doanh nghiệp
CPSXC	Chi phí sản xuất chung
CPSXKDDD	Chi phí sản xuất kinh doanh dở dang
DNSXKD	Doanh nghiệp sản xuất kinh doanh
ĐBKD	Đòn bẩy kinh doanh
GVHB	Giá vốn hàng bán
GTGT	Giá trị gia tăng
HĐQT	Hội đồng quản trị
HTX	Hợp tác xã
KKĐK	Kiểm kê định kỳ
KKTX	Kê khai thường xuyên
KPCĐ	Kinh phí công đoàn
KQHĐKD	Kết quả hoạt động kinh doanh
KTQT	Kế toán quản trị
KTTC	Kế toán tài chính
TK	Tài khoản
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TSCĐ	Tài sản cố định
XĐKQKD	Xác định kết quả kinh doanh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Trang

Bảng 2.1: Diện tích, năng suất, sản lượng chè của tỉnh Thái Nguyên giai đoạn (2011-2015).....	82
Bảng 2.2: Diện tích trồng mới, trồng thay thế giai đoạn 2013 - 2015	84
Bảng 2.3: Xuất khẩu chè Thái Nguyên giai đoạn 2011-2015.....	85
Bảng 2.4: Phân loại doanh thu theo nguồn hình thành doanh thu	99
Bảng 2.5: Bảng phân loại doanh thu theo khu vực địa lý	99
Bảng 2.6: Phân loại chi phí theo chức năng hoạt động của chi phí	101
Bảng 2.7: Phân loại chi phí theo nội dung kinh tế của chi phí	101
Bảng 2.8: Bảng tổng hợp chi phí sản xuất	107
Bảng 2.9: Thẻ tính giá thành sản phẩm.....	107
Bảng 2.10: Bảng tổng hợp kết quả bán hàng và cung cấp dịch vụ	110
Bảng 2.11: Phân loại chi phí theo mức độ hoạt động của chi phí.....	111
Bảng 2.12: Bảng định mức nguyên vật liệu.....	113
Bảng 2.13: Bảng dự toán chi phí sản xuất năm 2015	114
Bảng 2.14: Dự toán doanh thu tiêu thụ sản phẩm: Chè xanh.....	115
Bảng 2.15: Bảng dự toán doanh thu sản phẩm chè đen xuất khẩu năm 2015 ...	115
Bảng 2.16: Báo cáo chi tiết chi phí sản xuất chung	117
Bảng 2.17: Báo cáo chi tiết chi phí bán hàng.....	118
Bảng 2.18: Báo cáo chi tiết chi phí quản lý doanh nghiệp	118
Bảng 2.19: Báo cáo hoạt động sản xuất kinh doanh dạng số đảm phí của sản phẩm Trà túi lọc hương nhài	120
Bảng 2.20: Bảng thông tin đến phương án tiêu thụ thêm đơn hàng mới.....	121
Bảng 3.1: Kế hoạch sản xuất chè giai đoạn 2016-2020.....	134
Bảng 3.2: Bảng phân loại chi phí theo mức độ hoạt động trong các DNSXKD chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	146

Bảng 3.3: Phân loại chi phí theo mức độ hoạt động tại Công ty cổ phần chè Quân Chu năm 2015	149
Bảng 3.4: Phân loại chi phí theo mối quan hệ với thời kỳ xác định lợi nhuận năm 2015	149
Bảng 3.5: Định mức giá nguyên vật liệu tính cho 1kg chè xanh	151
Bảng 3.6: Định mức lượng nguyên vật liệu tính cho 1 kg chè xanh.....	151
Bảng 3.7: Định mức chi phí nguyên vật liệu cho 1kg chè xanh	151
Bảng 3.8: Định mức giá nguyên vật liệu cho sản phẩm chè đen OP	152
Bảng 3.9: Định mức lượng nguyên vật liệu cho sản phẩm chè đen OP	152
Bảng 3.10: Định mức chi phí nguyên vật liệu cho 1kg chè đen OP	152
Bảng 3.11: Định mức chi phí nhân công trực tiếp tính cho 1 kg chè xanh.....	154
Bảng 3.12: Bảng định mức chi phí nhân công trực tiếp tính cho 1 kg chè đen OP	154
Bảng 3.13: Định mức chi phí sản xuất chung tính cho 1 kg chè xanh	156
Bảng 3.14: Bảng định mức chi phí sản xuất chung tính cho 1 kg chè đen OP..	156
Bảng 3.15: Bảng tổng hợp chi phí định mức tính cho 1 kg chè xanh	156
Bảng 3.16: Bảng tổng hợp chi phí định mức tính cho 1 kg chè đen OP.....	157
Bảng 3.17: Dự toán chi phí nguyên vật liệu.....	158
Bảng 3.18: Dự toán chi phí nhân công trực tiếp	159
Bảng 3.19: Dự toán chi phí sản xuất chung năm 2016	160
Bảng 3.20: Dự toán chi phí bán hàng và chi phí quản lý doanh nghiệp	161
Bảng 3.21: Bảng dự toán kết quả kinh doanh	162
Bảng 3.22: Xây dựng hệ thống tài khoản chi phí, doanh thu và kết quả kinh doanh tại các DNSXKD chè trên địa bàn Tỉnh Thái Nguyên.....	163
Bảng 3.23: Mẫu sổ chi tiết doanh thu	166
Bảng 3.24: Mẫu Sổ chi tiết chi phí nguyên vật liệu trực tiếp	166
Bảng 3.25: Mẫu Sổ chi tiết chi phí nhân công trực tiếp.....	166
Bảng 3.26: Mẫu Sổ chi tiết chi phí sản xuất chung.....	167
Bảng 3.27: Mẫu Sổ chi tiết chi phí bán hàng	167